

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА СТИЧНИМИ ВОДАМИ В УКРАЇНІ

Аналітична довідка, вересень 2025

З початку 2025 року епідеміологічний нагляд за вмістом вірусів SARS-CoV-2 та грипу в господарсько-побутових стічних водах здійснюється у 22 областях (за винятком Донецької та Луганської) та м. Київ. Загалом **визначено 63 точки відбору** (рис. 1), в середньому по 2–3 на кожний регіон, відповідно до епідеміологічної доцільності та інфраструктурних можливостей. Відбір проводиться в основному двічі на тиждень (понеділок та четвер), в один і той самий часовий проміжок. В окремих областях (Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Полтавська) проводиться відбір проб 1 раз на тиждень, в Херсонській області – 1 раз на 2 тижні.

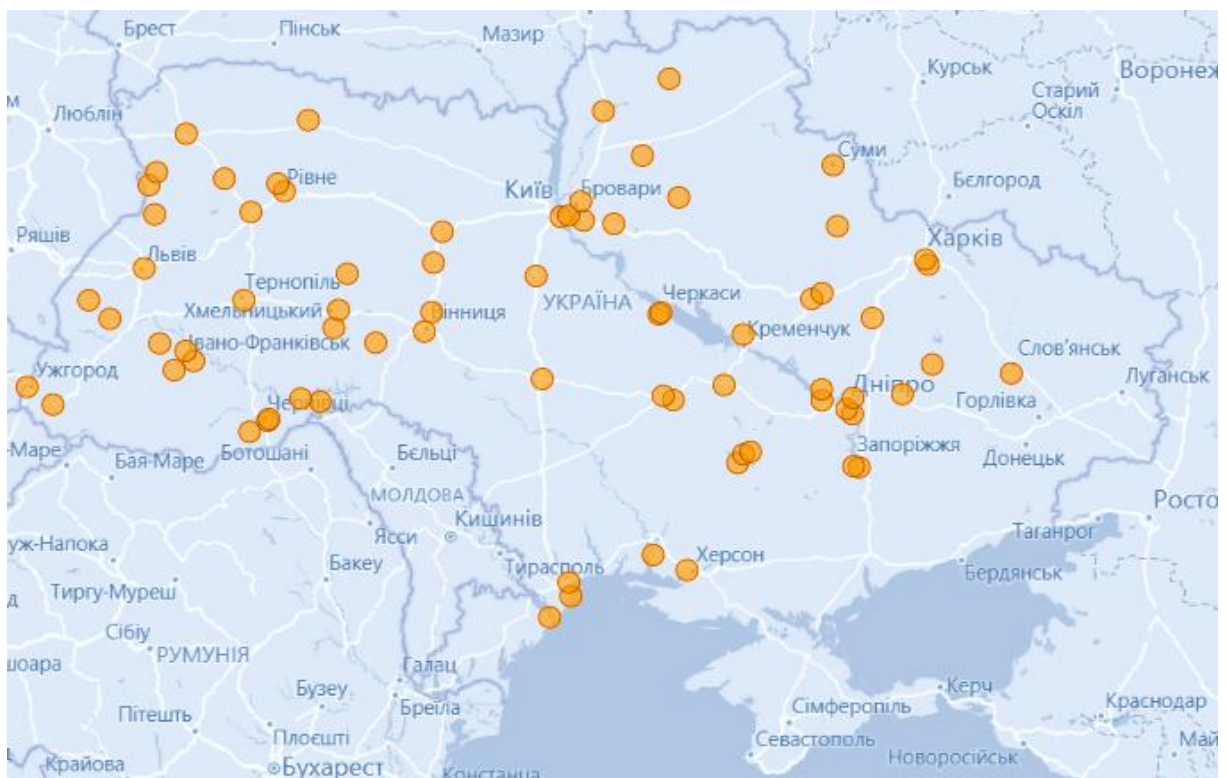

Рисунок 1. Точки відбору проб стічних вод в Україні, N=63, 2025

Результати моніторингу проб стічних вод на регулярній основі вносяться до онлайн таблиці за посиланням відповідальними особами центрів контролю та профілактики хвороб.

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ СТИЧНИХ ВОД

У період з 1 липня 2024 року по 1 жовтня 2025 року на території України здійснювався паралельний епідеміологічний нагляд за захворюваністю на COVID-19 та циркуляцією SARS-CoV-2 у стічних водах. Отримані дані продемонстрували деяке випередження у часі зростання кількості позитивних проб та концентрації

вірусу з офіційними зареєстрованими випадками захворювання на 1–2 тижні (рис. 2 та 3).

У липні–серпні 2024 року було зафіксовано різкий підйом захворюваності: кількість зареєстрованих випадків COVID-19 зросла з 292 до понад 16 000, тоді як кількість позитивних зразків стічних вод підвищилась з 43 до 133, з максимальними значеннями на 34–36 тижнях. Подібна тенденція повторилась у липні–вересні 2025 року, коли кількість випадків збільшилася з 145 до майже 15 000, а позитивні лабораторні знахідки у стічних водах — з 37 до 105, із піком на 36–37 тижнях.

Особливо показовим є різке зростання концентрації SARS-CoV-2 у стічних водах до 72 210,35 копій/мл на 100 тис. населення (36-й тиждень 2025 року), що було зафіксовано до максимального підйому клінічних випадків, що робить цей показник значущим тригером для активації протиепідемічних заходів.

Другий підйом концентрації SARS-CoV-2 в поточному році (38–39 тижні 2025 року) при помірному зниженні офіційно зареєстрованих випадків може свідчити про: можливу латентну циркуляцію вірусу в популяції, недооблік випадків через низький рівень звернень за медичної допомоги або тестування або початок нової хвилі.

Ця ситуація супроводжувалася типовою епідемічною хвилею: період низьких значень → різкий піковий сигнал → спад → повторне верхнє коливання наприкінці періоду.

Таким чином, результати епідеміологічного нагляду продемонстрували потенціал як система раннього попередження, що дозволяє ідентифікувати початок хвилі циркуляції вірусів до того, як вона проявляється у даних статистики по випадкам COVID-19, і може бути використаний як допоміжний прогностичний інструмент у системі епідеміологічного нагляду в Україні.

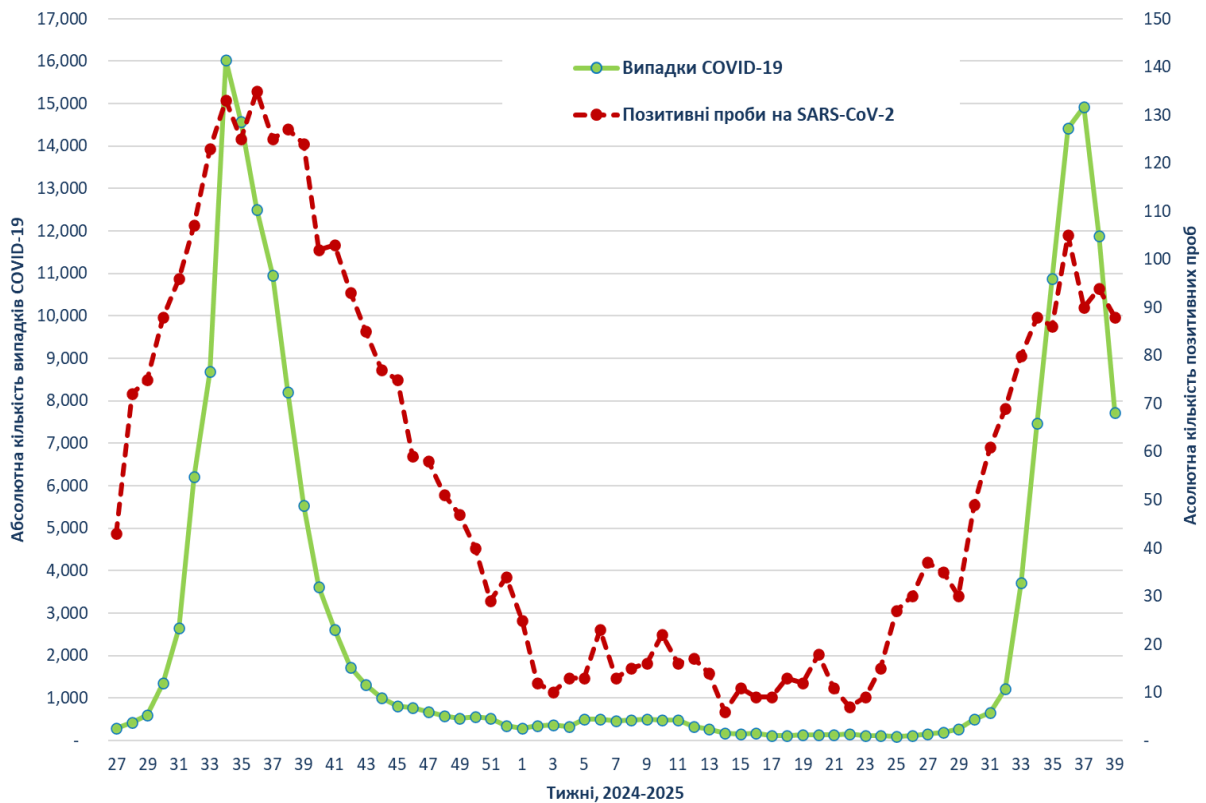

Рисунок 2. Динаміка реєстрації випадків COVID-19 та результатів виявлення SARS-CoV-2 у пробах стічних вод, Україна, тижні 2024-2025 років

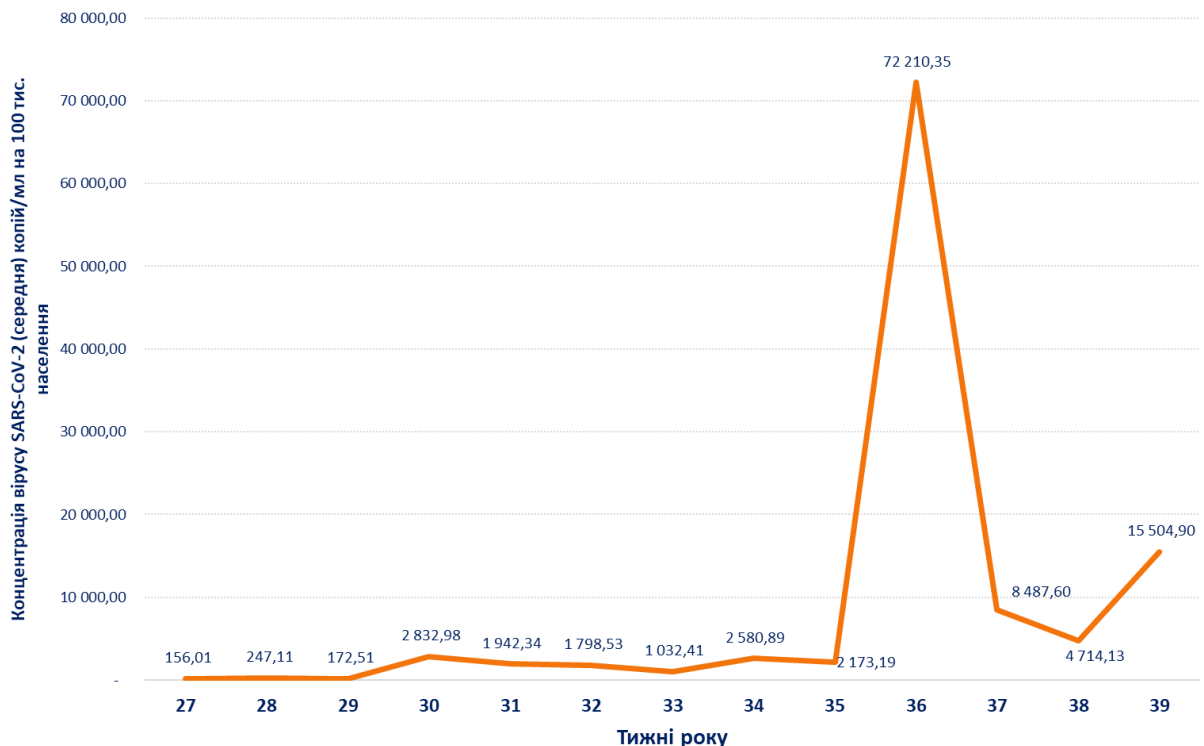

Рисунок 3. Динаміка концентрації вірусу SARS-CoV-2 (середня) у стічних вод, Україна, 27-39 тижні 2025 року

Основні підсумки за серпень 2025 року. У серпні 2025 року загалом було відібрано 429 проб стічних вод у 22 регіонах України та м. Київ.

Найбільше проб було відібрано в Дніпропетровській (72), Чернівецькій (40), Рівненській (32) та Харківській (32) областях, найменше - в Херсонській (2) та Миколаївській (4).

Позитивні результати на вірус SARS-CoV-2 зафіксовані в усіх областях та м. Київ. Найбільшу кількість позитивних проб виявлено у Дніпропетровській (56), Харківській (32), Чернівецькій (31), Рівненській (24), Волинській (23), Чернігівській (22) областях.

Питома вага позитивних проб на SARS-CoV-2 від усіх відібраних проб склала 75,3% (323 проби), та у порівнянні з липнем позитивних проб виявлено в 1,6 разів більше (323 у серпні проти 196 у липні).

В серпні щотижня кількість позитивних проб збільшувалася: від 69 за 32 тиждень до 86 проб за 35 тиждень року, в середньому за тиждень – 80,8 проб.

Щодо грипу А/В, в серпні виявлено 2 позитивних результати на наявність вірусів грипу А/В лише у Вінницькій області проти жодного у липні. Питома вага позитивних проб на грип А/В від усіх відібраних склала 0,5% (2 проби).

Основні підсумки за вересень 2025 року. У вересні 2025 року загалом було відібрано 513 проб стічних вод у 22 областях та м. Київ. Найбільше проб відібрано в Дніпропетровській (81), Чернівецькій (45), Рівненській (36) та Харківській (36) областях, найменше - в Херсонській (2) та Миколаївській (5) (рис. 4).

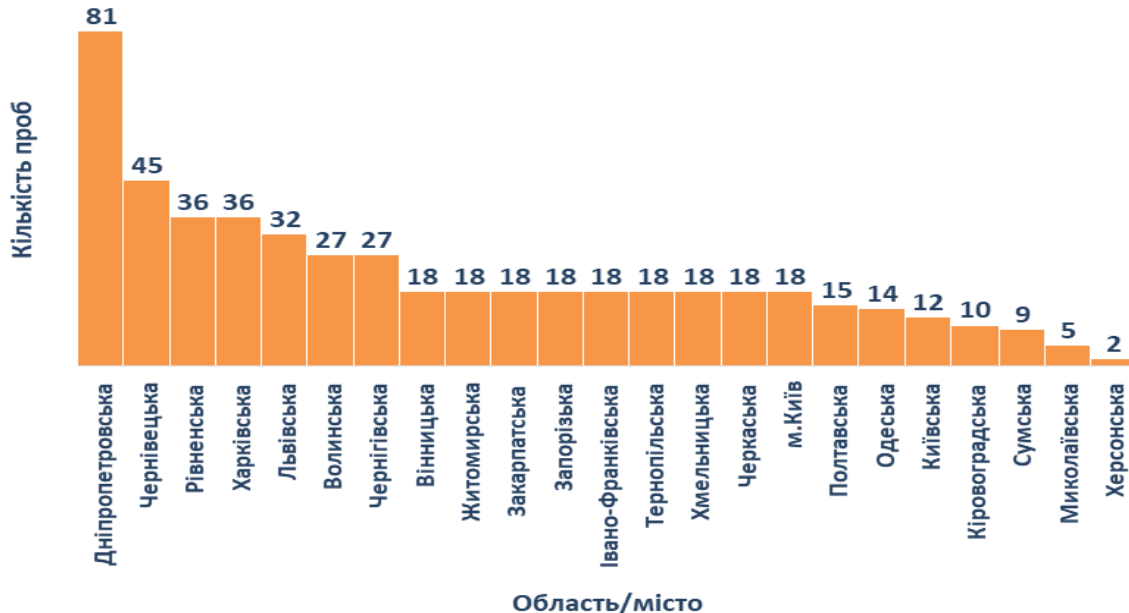

Рисунок 4. Кількість відібраних проб стічних вод у розрізі регіонів України, вересень 2025

Позитивні результати на вірус SARS-CoV-2 зафіксовані в усіх областях та м. Київ. Найбільшу кількість позитивних проб виявлено у Дніпропетровській (61), Чернівецькій (37), Харківській (36), Рівненській (36), Львівській (25), Чернігівській (23) областях (рис. 5).

Питома вага позитивних проб на SARS-CoV-2 від усіх відібраних проб склала 81,3% (417 проб), та у порівнянні з серпнем позитивних проб виявлено на 29,1% більше (417 у вересні проти 323 у серпні).

У вересні щотижня кількість позитивних проб зменшується: від 105 за 36 тиждень до 88 проб за 39 тиждень року, в середньому за тиждень – 94,3 проби.

Щодо грипу А/В, у вересні виявлений 1 позитивний результат на наявність вірусів грипу А/В у Харківській області. Питома вага позитивних проб на грип А/В від усіх відібраних склала 0,2% (1 проба).

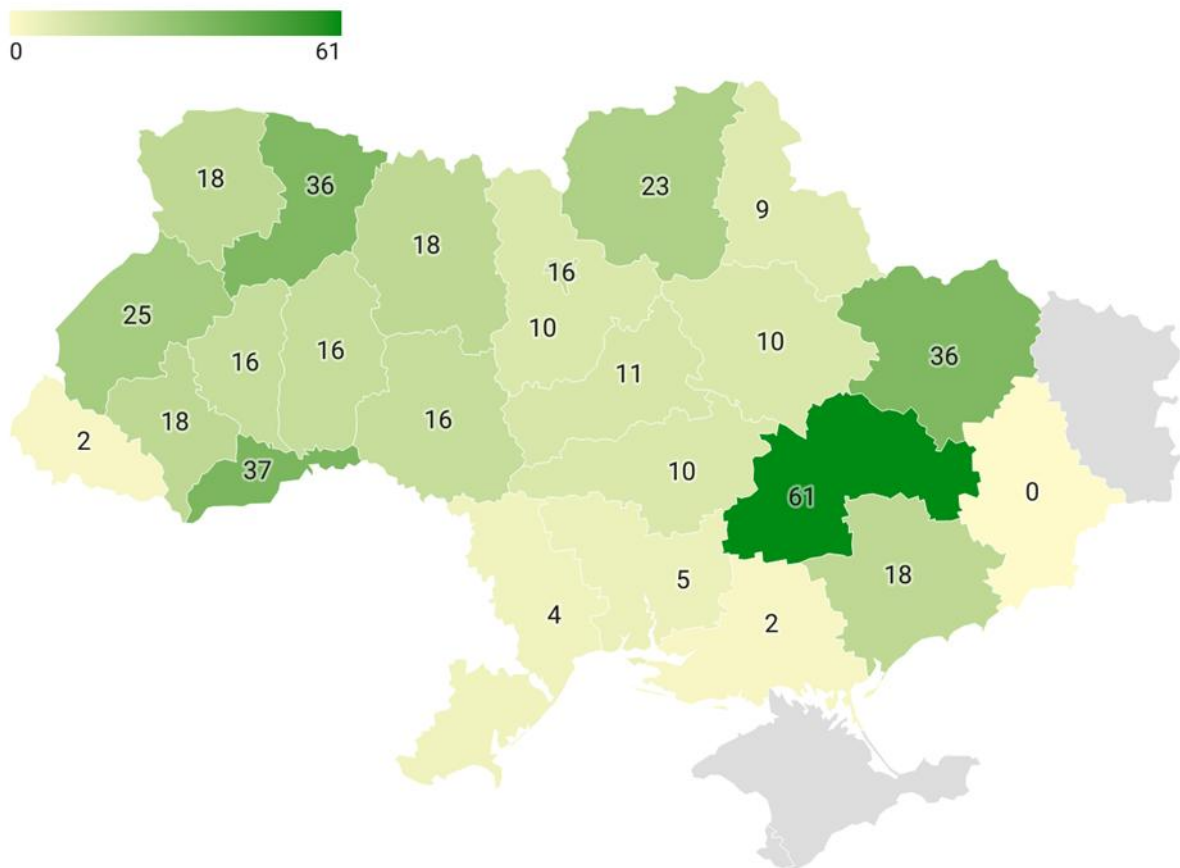

Рисунок 5. Позитивні проби на наявність вірусу SARS-CoV-2 у розрізі регіонів України, вересень 2025

Динаміка змін між вереснем і серпнем 2025 року. На території усіх регіонів спостерігається збільшення кількості відібраних проб та виявлення позитивних результатів на вірус SARS-CoV-2, а також поява позитивного результату на наявність вірусу грипу А/В.

У вересні зафіксоване збільшення кількості відібраних проб на 19,6% (84 проби) у зв'язку із збільшенням кількості днів, коли проводився відбір стічної води. У 3-х регіонах (Житомирська, Львівська та Одеська область) відібрано значно більше проб через перехід у вересні на 2-х разовий відбір в тиждень (рис. 6).

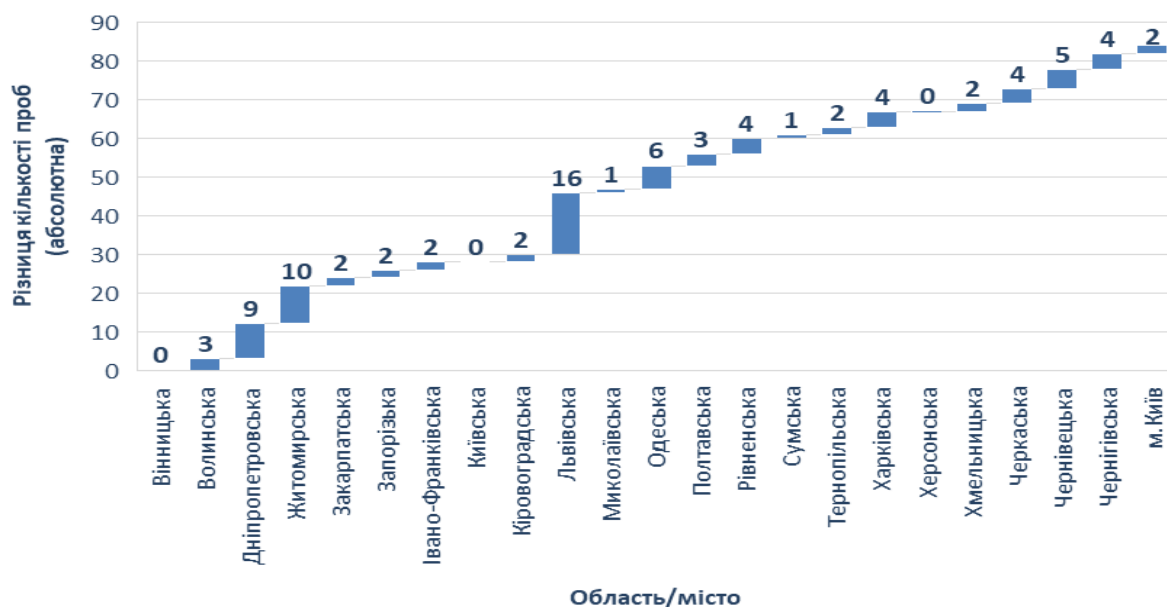

Рисунок 6. Динаміка відібраних проб у розрізі регіонів України між вереснем і серпнем 2025 року

Зміни динаміки результативності тестування полягали в наступному:

у порівнянні з серпнем 2025 року у всіх областях та м. Київ зафіксовані позитивні результати (як і в серпні), кількість позитивних проб на SARS-CoV-2 збільшилася на 29,1% (417 позитивних проб проти 323 у серпні);

у 22 областях (Вінницька, Дніпропетровська, Житомирській, Закарпатській, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумській, Тернопільська, Харківській, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька та Чернігівська) та м. Київ спостерігалось зростання кількості позитивних проб на SARS-CoV-2;

зниження позитивних проб на SARS-CoV-2 спостерігалось лише у Волинській області (рис. 7);

протягом липня-початку вересня (27-36 тижні 2025 року) щотижнево зростає кількість позитивних проб на SARS-CoV-2: від 30 до 105, а в другій половині вересня спостерігаємо зменшення до 88 позитивних проб (рис. 8);

у вересні виявлений 1 позитивний результат на наявність вірусів грипу А/В лише у Харківській області проти 2-х в серпні у Вінницькій області (рис. 9).

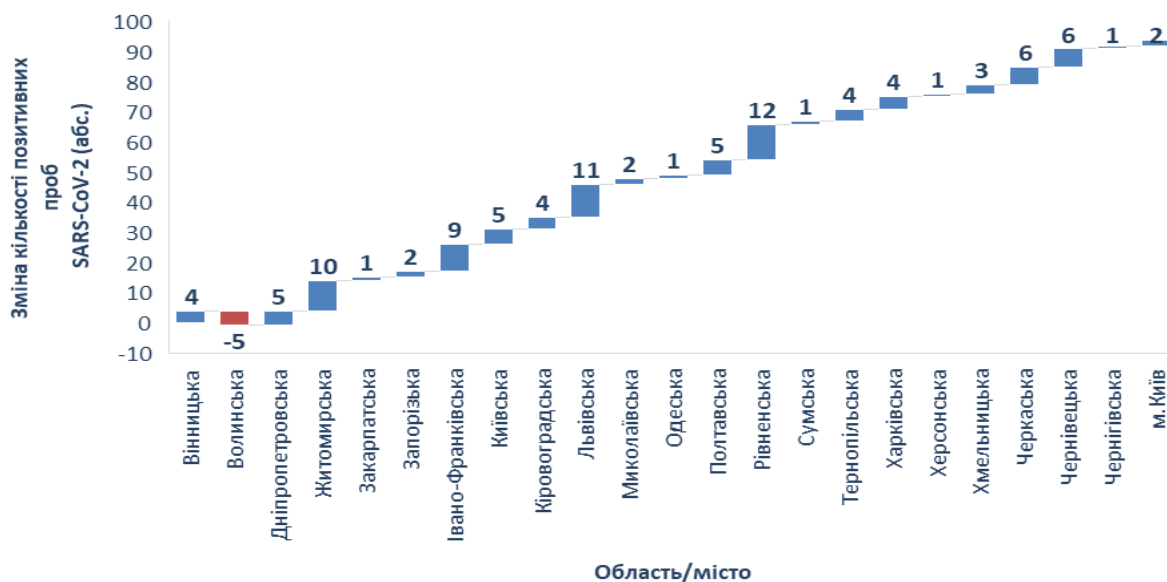

Рисунок 7. Динаміка позитивних проб на вірус SARS-CoV-2 у розрізі регіонів між вереснем і серпнем 2025 року

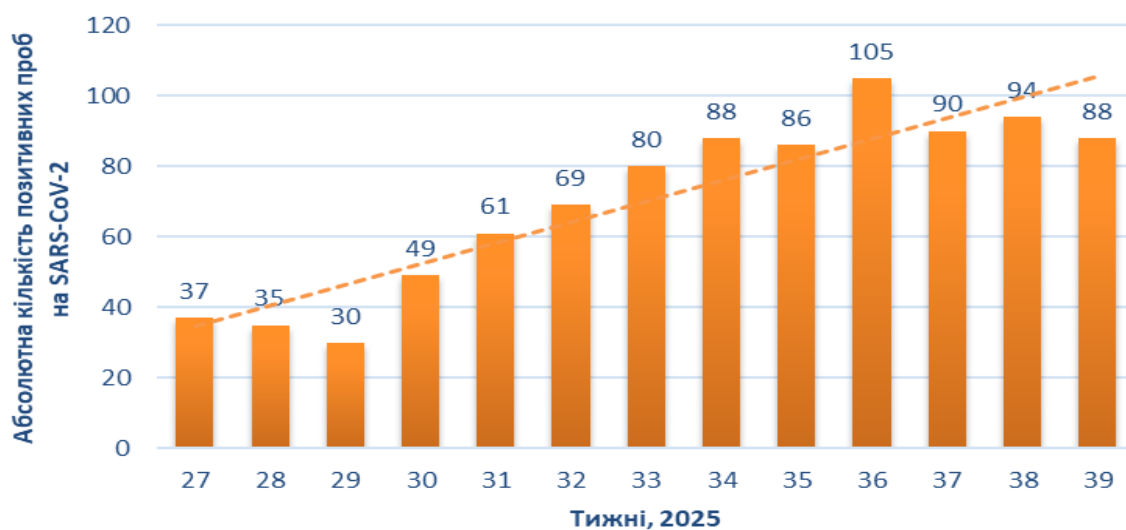

Рисунок 8. Щотижнева динаміка позитивних проб на вірус SARS-CoV-2 у липні-вересні 2025 року

Рисунок 9. Динаміка позитивних проб на віруси грипу А/В у розрізі регіонів між вереснем і серпнем 2025 року

За 9 місяців 2025 року в Україні відібрано та досліджено 4 285 проб стічної води на наявність вірусів SARS-CoV-2, грипу А/В. Динаміка результативності дослідження у розрізі регіонів наведена на рис. 10.

Результати лабораторних досліджень проб наступні: 1329 позитивних проб на SARS-CoV-2 – 31%; 2956 негативних проб («0» концентрація SARS-CoV-2) – 69%; 343 позитивних проби на грип А/В – 8%; 3942 негативних проби на грип А/В – 92%.

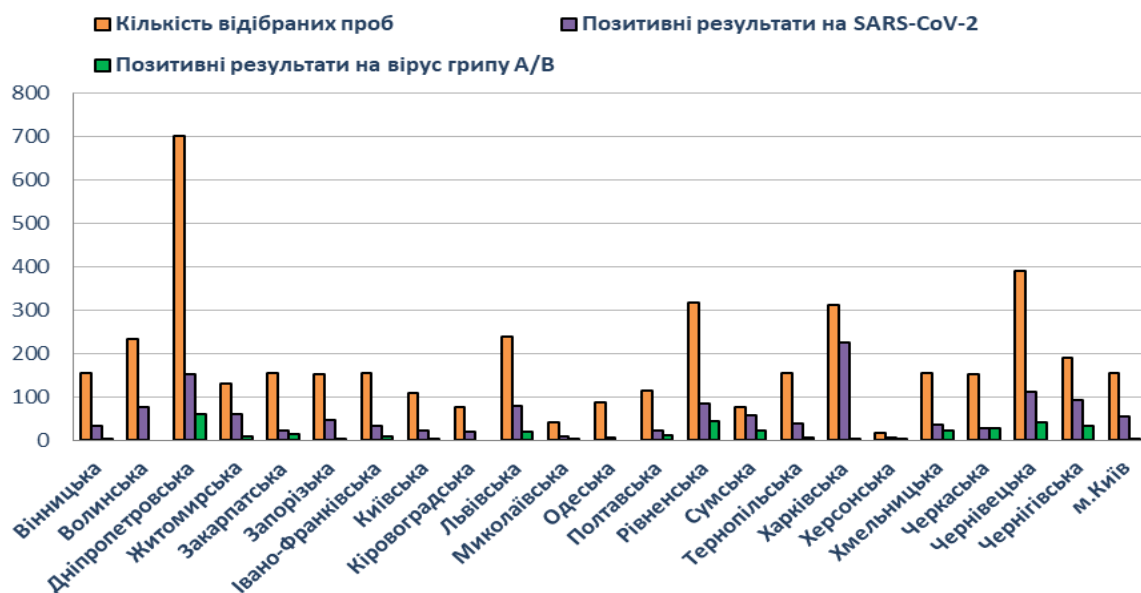

Рисунок 10. Динаміка загальної кількості проб та позитивних проб на віруси SARS-CoV-2 та грип А/В з січня по вересень 2025 року у розрізі регіонів

Результати аналізу проб стічних вод в розрізі регіонів України протягом січня-вересня 2025 року наведені в Таблиці 1.

Таблиця 1. Результати аналізу проб стічних вод, Україна, січень-вересень 2025 року

Області / місто	Кількість точок відбору	Кількість відібраних проб	Позитивні результати (абсолютна кількість) на:	
			SARS-CoV-2	віруси грипу А/В
Вінницька	2	156	33	5
Волинська	3	234	78	0
Дніпропетровська	9	702	153	62
Житомирська	2	132	62	9
Закарпатська	2	156	22	14
Запорізька	2	152	47	3
Івано-Франківська	2	156	35	10
Київська	3	109	22	1
Кіровоградська	2	78	20	0
Львівська	4	240	80	20
Миколаївська	1	42	10	1
Одеська	2	89	7	0
Полтавська	3	116	22	12
Рівненська	4	316	85	44
Сумська	1	78	58	23
Тернопільська	2	156	39	6
Харківська	4	312	226	1
Херсонська	1	18	6	2
Хмельницька	2	154	37	24
Черкаська	2	152	28	28
Чернівецька	5	390	111	41
Чернігівська	3	191	94	34
м. Київ	2	156	54	3
Україна, всього	63	4285	1329	343

РЕЗУЛЬТАТИ ГЕНОМНОГО НАГЛЯДУ В ОБ'ЄКТАХ ДОВКІЛЛЯ

За період з 01.09.2024 по 01.09.2025 року до референс-лабораторії з діагностики ВІЛ/СНІДу, вірусних та особливо небезпечних патогенів ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» надійшло 1 049 зразків проб стічної води, які були секвеновані. Отримані дані дали змогу оцінити епідемічну ситуацію та визначити різноманіття вірусів, що циркулюють на території України. Серед секвенованих зразків патогени були знайдені у 515 зразках, а саме: з Чернігівської (66), Тернопільської (63), Житомирської (59), Черкаської (51), Чернівецької (24), Дніпропетровської (23), Рівненської (22), Полтавської (21), Київської (20),

Запорізької (19), Львівської (18), Харківської (17), Волинської (17), Івано-Франківської (15), Хмельницької (14), Вінницької (13), Закарпатської (8), Кіровоградської (6), Миколаївської (4), Херсонської (2) областей та м. Київ (33). Детальний розподіл за регіонами та виявленими вірусами наведено у Таблиці 2.

У зразках було виявлено широкий спектр вірусів, серед яких найчастіше зустрічалися *Polyomavirus* (JC, BK, 6, 7, *Merkel cell polyomavirus isolate R17b*) (349), *Astrovirus* (339), *Rotavirus A* (239), *SARS-CoV-2* (98) та *Norovirus* (64). Рідше траплялися *Influenza A* (55), *Aichivirus* (42), *Rotavirus C* (22), *RSV A* (13). Поодинокі випадки було зафіксовано для таких збудників, як *Adenovirus E4* (9), *HCoV-OC43* (9), *Sapovirus* (7), *Influenza B* (7), *Salivirus* (7), *Coxsackievirus A19* (6), *Adenovirus B1* (5), *RSV B* (4), *Poliovirus 1* (3), *Chikungunya* (2), *Metapneumovirus* (2), *Influenza B* (1) та *Human adenovirus F* (1).

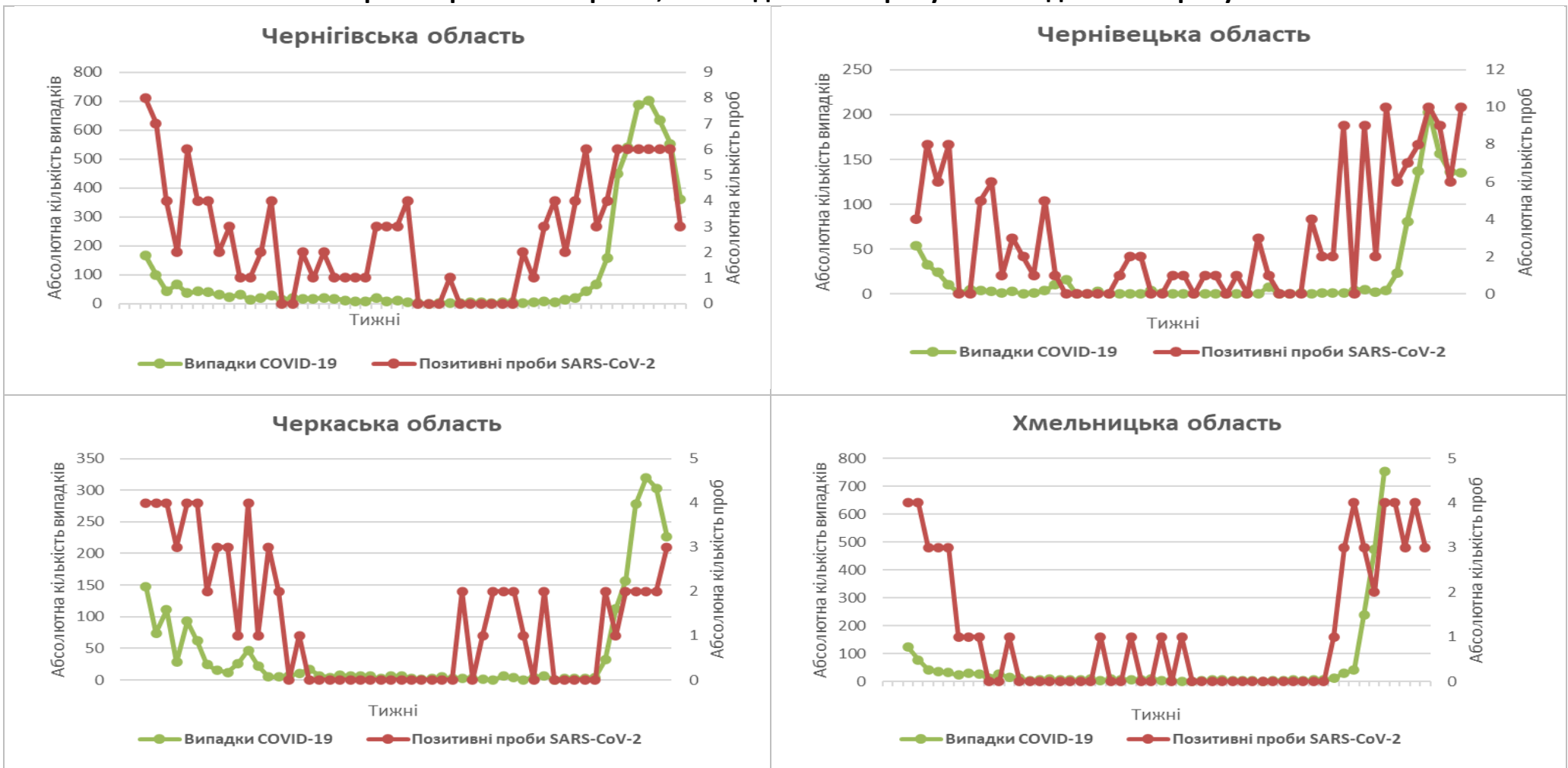

Таблиця 2. Розподіл виявлених вірусів у зразках стічних вод по регіонах України, 01.09.2024 - 01.09.2025

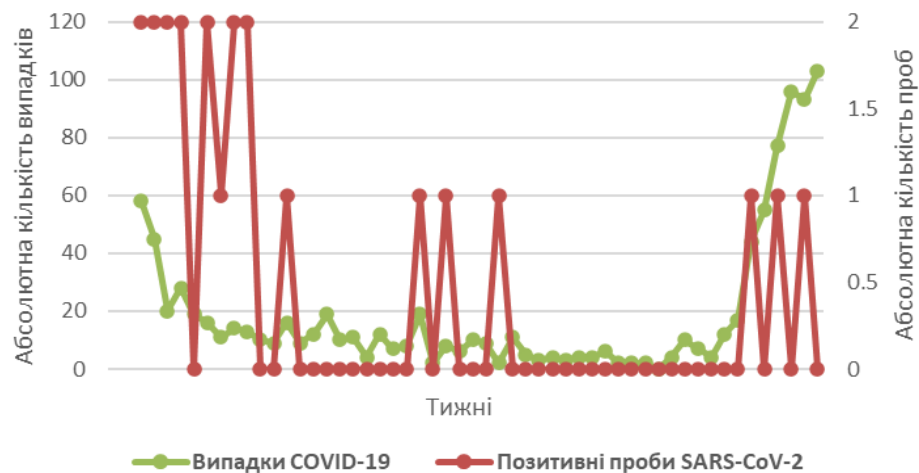
Область, місто	Кількість зразків	Кількість виявлених штамів	з них за окремими вірусами																
			Adenovirus (B1, E4, F)	Aichivirus	Astrovirus	Chikungunya	Coxsackievirus	Seasonal CoV	Influenza A	Influenza B	Metapneumo-virus	Norovirus (GII, GIV)	Polyomavirus (BK, JC, 6, 7, Merkel cell isolate R17b)	Poliovirus 1	Rotavirus (A, C)	RSV (A, B)	Salivirus	Sapovirus	SARS-CoV-2
Вінницька	13	28	3		10							2	1		10				2
Волинська	17	47		5	7		3					5	17	1	5		2		2
Дніпропетровська	23	62	2	2	18				2	1		2	17		10			1	7
Житомирська	59	134	3	2	29				3			9	51		26				11
Закарпатська	8	16		1					1			1	10						3
Запорізька	19	55			15								22		17				1
Ів.-Франківська	15	20			10								2		4	1			3
Київська	20	55	1	3	14							4	21		11				1
Кіровоградська	6	16			6				1				4						5
Львівська	18	37		6	1		1		12				3	1					13
Миколаївська	4	7			2								2		3				
Полтавська	21	61		2	16				4			8	1		23		4		3
Рівненська	22	52	2		14							1	19		13	2			1
Тернопільська	63	167	1	10	57		2	1	5		2	4	52		16	3	1	2	11
Харківська	17	50			14	1			6			3	9		9				8
Херсонська	2	4		1					2				1						
Хмельницька	14	50	1	2	9	1			7			3	13						14
Черкаська	51	117	2	1	42			8	6	2		2	20		30			3	1

Чернівецька	24	57		1	14				3	5			10		13	11			
Чернігівська	66	164		3	31							13	54	1	54			1	7
м. Київ	33	85		3	30				3			7	20		17				5
Україна, всього	515	1284	15	42	339	2	6	9	55	8	2	64	349	3	261	17	7	7	98

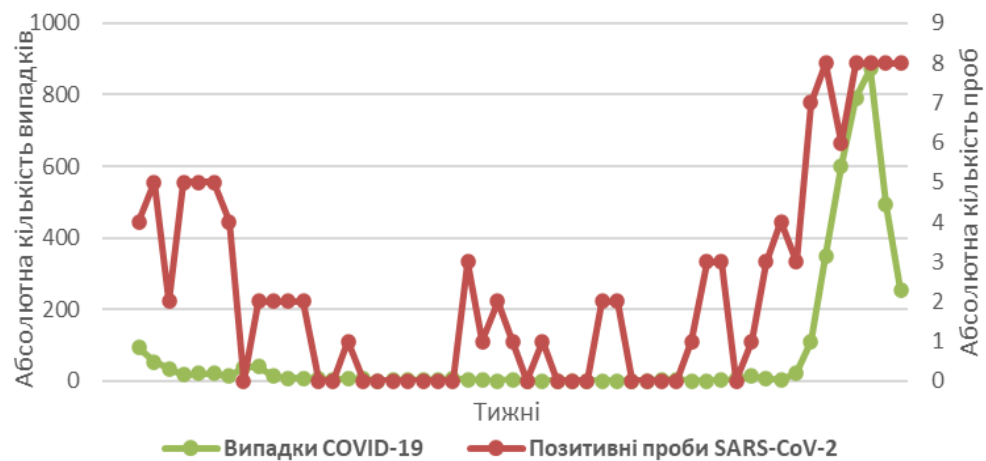
Щотижнева динаміка реєстрації випадків COVID-19 та виявлення SARS-CoV-2 за результатами досліджень проб стічних вод в окремих регіонах України, 40 тиждень 2024 року - 39 тиждень 2025 року

Херсонська область

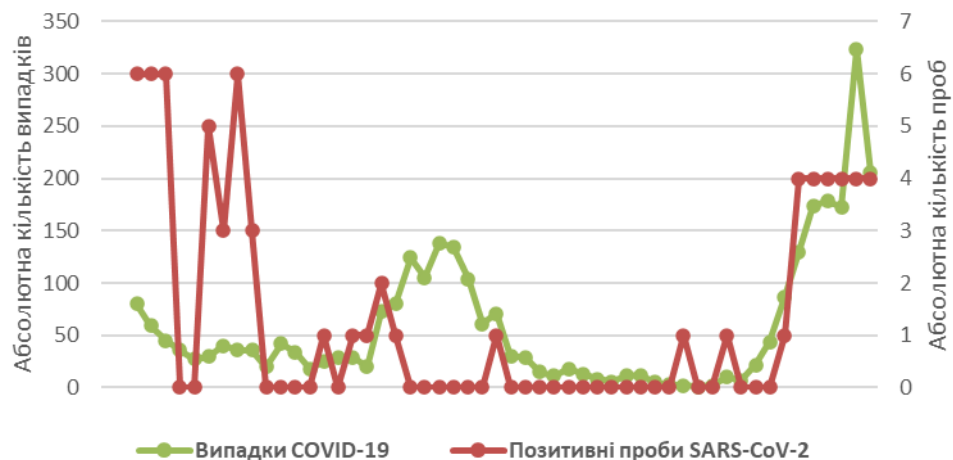

Рівненська область

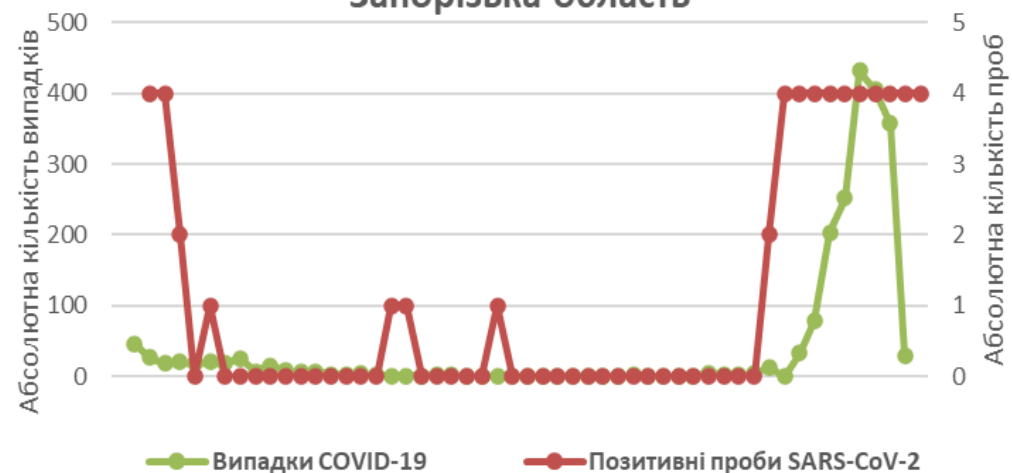

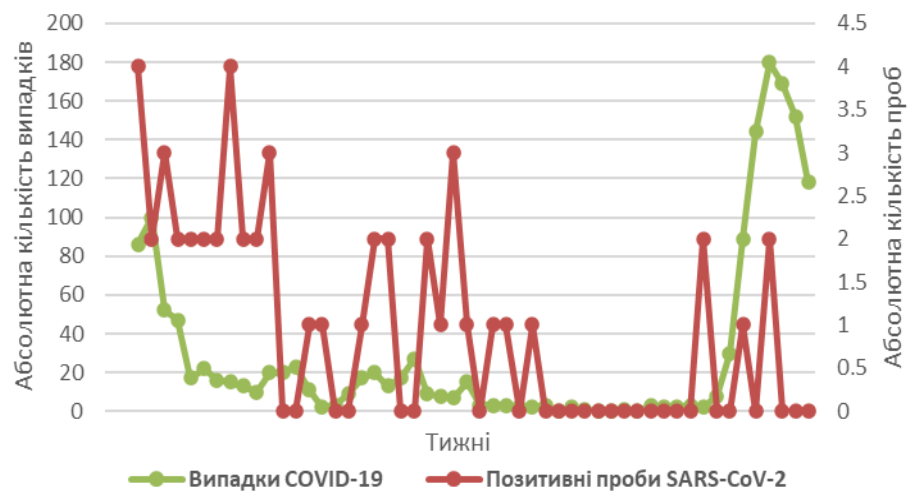
Івано-Франківська область

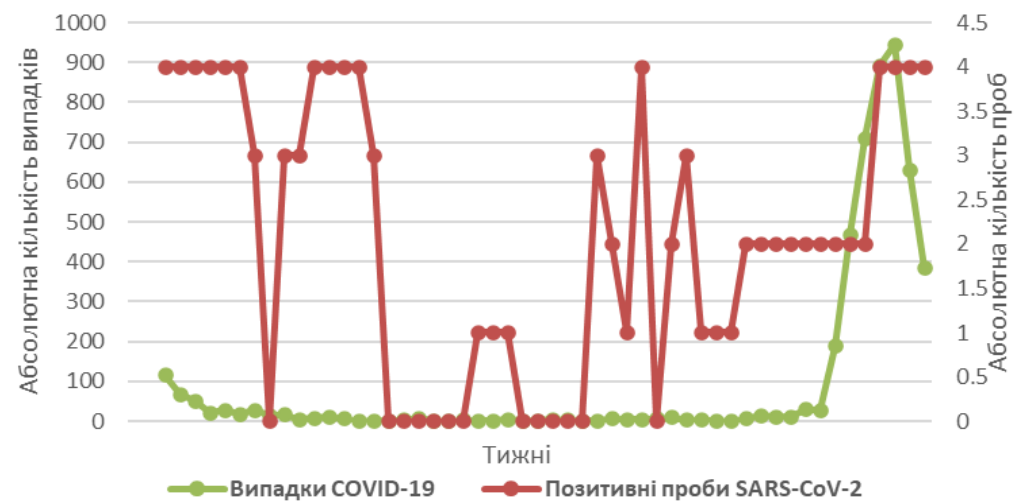
Запорізька область

Закарпатська область

Житомирська область

Донецька область

